

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Фінансовий менеджмент
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту. Кафедра фінансових технологій і підприємництва
Розробник(и)	Захаркін Олексій Олександрович
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Тривалість вивчення навчальної дисципліни	один семестр
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год., з яких 1 кред. ЄКТС, 30 год. становить курсова робота. Для денної форми навчання 60 год. становить контактна робота з викладачем (24 год. лекцій, 36 год. практичних занять), 90 год. становить самостійна робота. Для заочної форми навчання 24 год. становить контактна робота з викладачем (10 год. лекцій, 14 год. практичних занять), 126 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Фінанси"
Передумови для вивчення дисципліни	Передумови для вивчення відсутні
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є досягнення студентами сучасного конструктивного, фундаментального мислення та системи спеціальних знань щодо управління активами, пасивами, фінансовими результатами діяльності суб'єктів господарювання, оцінювання ефективності фінансових інвестицій, управління вартістю бізнесу в ринкових умовах, управління фінансовими ризиками, здійснення заходів з антикризового фінансового

управління, запобігання банкрутства.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Теоретичні основи фінансового менеджменту

Еволюція фінансового менеджменту, його сутність. Сутність поняття "фінансовий менеджмент", характеристики та складові, історія розвитку та еволюція підходів до управління фінансами, характеристика основних етапів розвитку фінансового менеджменту. Мета та завдання фінансового менеджменту на підприємстві, основні функції фінансового менеджменту як управлінської системи та спеціальної галузі управління підприємством. Сучасні концепції фінансового менеджменту.

Тема 2 Методичний інструментарій фінансового менеджменту

Методичний інструментарій оцінки вартості грошей в часі. Рентні платежі та їх аналіз. Методичний інструментарій оцінки вартості грошей в часі з врахуванням фактору інфляції. Методичний інструментарій оцінки вартості грошей в часі з врахуванням фактору ризику. Методичний інструментарій оцінки вартості грошей в часі з врахуванням фактору ліквідності.

Тема 3 Управління активами суб'єктів підприємництва

Загальні підходи до управління оборотними активами. Основні напрямки управління оборотними активами на підприємстві та оптимізаційні моделі, що використовуються при формування запасів сировини, готової продукції та грошових коштів. Методи управління дебіторською заборгованістю. Основні етапи управління дебіторською заборгованістю. Основні методичні підходи до визначення оптимальних розмірів дебіторської заборгованості та шляхи її скорочення. Особливості управління грошовими коштами підприємства. Основні завдання аналізу грошових коштів та напрямки оптимізації їх розміру, моделі визначення оптимальної потреби в оборотних коштах та умови їх застосування на практиці. Управління фінансовими інвестиціями підприємства. Поняття інвестиційного портфеля, його типи та способи формування. Методика визначення рівня прибутковості портфеля та рівня його ризику, яка дозволяє обирати оптимальну структуру портфеля та здійснювати управління ним.

Тема 4 Управління капіталом суб'єктів підприємництва

Управління власним капіталом. Дивідендна політика підприємства. Основні завдання управління власним капіталом, підходи в теорії дивідендної політики, основні фактори, що впливають на розмір дивідендних виплат, методи дивідендної політики та особливості їх застосування. Управління позиковим капіталом. Ефект фінансового важеля. Особливості залучення позикового капіталу підприємства, основні форми залучення позикового капіталу, характеристика основних етапів розроблення політики залучення підприємством позикового капіталу. Ефект фінансового важеля та можливості його використання суб'єктами господарювання. Оцінка вартості та структури капіталу. Середньозважена вартість капіталу. Поняття вартості капіталу, моделі визначення вартості власного та позикового капіталів підприємства, фактори, що впливають на вартість капіталу, поняття середньозваженої вартості капіталу та алгоритм її розрахунку.

Тема 5 Управління грошовими потоками суб'єктів підприємництва Сутність грошового потоку, критерії класифікації та види грошових потоків. Особливості формування грошових потоків від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Управління грошовими потоками суб'єкта підприємництва. Аналіз грошових потоків. Показники, що характеризують ефективність управління грошовими потоками.
Тема 6 Управління ризиками у фінансовому менеджменті Сутність фінансових ризиків підприємства та їх класифікація. Поняття фінансових ризиків, основні фактори що сприяють їх виникненню. Причини та наслідки процентного ризику, кредитного ризику, бізнес-ризиків, інвестиційного ризику, валютного ризику. Політика управління фінансовими ризиками. Основні принципи ризик-менеджменту, що є системою управління ризиком і фінансовими відносинами, що виникають у процесі цього управління, і поєднує стратегію та тактику управлінських дій. Основні етапи політики управління фінансовими ризиками та математичне їх моделювання. Механізм нейтралізації фінансових ризиків.
Тема 7 Вартісно-орієнтоване управління бізнесом з урахуванням ESG принципів Необхідність, завдання і принципи оцінки вартості бізнесу. Міжнародні стандарти оцінки. Принципи оцінювання вартості бізнесу. Методичні підходи до оцінки вартості підприємства. Дохідний підхід в оцінці вартості підприємства. Метод дисконтування грошових потоків. Метод капіталізації доходів. Обґрунтування прогностичного періоду. Обґрунтування величини залишкової вартості підприємства; прогностичні розрахунки майбутніх доходів (відповідно FCF). Обґрунтування коефіцієнта дисконтування (ставки капіталізації). Майновий (витратний) підхід в оцінці вартості підприємства. Оцінка за відновною вартістю активів. Метод розрахунку чистих активів. Розрахунок ліквідаційної вартості. Оцінка вартості підприємства на основі ринкового підходу. Метод зіставлення мультиплікаторів. Метод порівняння продажів. Практична робота з оцінки вартості підприємства.
Тема 8 Антикризовий фінансовий менеджмент Кризи підприємства: сутність, ознаки та причини виникнення. Ознаки криз підприємства. Фактори, що зумовлюють різні види криз. Класифікація криз підприємства. Життєвий цикл і стійкість розвитку підприємства. Особливості фінансової кризи на підприємстві. Сутнісні характеристики фінансової кризи підприємства. Сутність, мета та основні завдання антикризового менеджменту. Інструменти виявлення кризи. Основні принципи антикризового менеджменту. Функції антикризового менеджменту та їх характеристика. Склад основних елементів механізму антикризового фінансового управління: система регулювання фінансової діяльності і процедур санації підприємства; система зовнішньої підтримки фінансової діяльності підприємства; система фінансових важелів; система фінансових методів; система фінансових інструментів. Основні етапи процесу антикризового менеджменту та їх характеристика.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Критично аналізувати та інтегрувати теоретичні концепції фінансового менеджменту для обґрунтування управлінських рішень у складних і невизначених умовах
-----	--

PH2	Застосовувати сучасний методичний інструментарій оцінки вартості грошей у часі, ризику та ліквідності для прийняття інвестиційних і фінансових рішень
PH3	Проводити комплексну діагностику фінансового стану підприємства та моделювати альтернативні сценарії управління активами і капіталом
PH4	Розробляти та оптимізувати політику управління оборотними активами, дебіторською заборгованістю та грошовими потоками з урахуванням факторів ризику та ефективності
PH5	Обґрунтовувати структуру капіталу підприємства та оцінювати вартість джерел фінансування з урахуванням ринкових умов і стратегічних цілей бізнесу
PH6	Ідентифікувати, оцінювати та моделювати фінансові ризики, розробляти стратегії їх мінімізації та управління
PH7	Застосовувати підходи вартісно-орієнтованого управління для оцінки бізнесу та прийняття стратегічних фінансових рішень
PH8	Розробляти антикризові фінансові стратегії та обґрунтовувати управлінські рішення в умовах фінансової нестабільності
PH9	Використовувати цифрові технології та аналітичні інструменти для обробки фінансових даних і підтримки прийняття рішень
PH10	Аргументовано презентувати результати фінансових управлінських рішень у професійному середовищі

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.
Для спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок:

ПР1	Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності
ПР2	Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
ПР3	Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності
ПР4	Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
ПР6	Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях
ПР8	Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними

ПР9	Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
ПР10	Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання
ПР11	Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського, страхового менеджменту та фондового ринку для прийняття рішень
ПР12	Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів
ПР14	Застосовувати цифрові технології та інструменти аналізу і обробки фінансових даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку з урахуванням принципів транспарентності, інклюзивності та регуляторних вимог

7. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних компетентностей

Програмні компетентності, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

Для спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок:

ПК1	ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
ПК2	ЗК 03. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
ПК3	ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення
ПК4	ЗК 06. Навички міжособистісної взаємодії
ПК5	ЗК 07. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети
ПК6	ФК 01. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності
ПК7	ФК 02. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання
ПК8	ФК 03. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
ПК9	ФК 04. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
ПК10	ФК 05. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію
ПК11	ФК 06. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

ПК12	ФК 07. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації для вирішення професійних і наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
ПК13	ФК 08. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
ПК14	ФК 09. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
ПК15	ФК 10. Здатність застосовувати цифрові технології та інструменти аналізу й обробки фінансових даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку з урахуванням принципів прозорості, інклюзивності та регуляторних вимог

8. Види навчальних занять

Тема 1. Теоретичні основи фінансового менеджменту	
Лк1 "Сутність фінансового менеджменту. Основні етапи його становлення. Сучасні концепції та моделі фінансового менеджменту" (денна)	Основні еволюційні етапи розвитку фінансового менеджменту. Внесок науковців та практиків у розвиток теоретичних та практичних положень фінансового менеджменту на різних етапах його розвитку. Об'єкти та суб'єкти управління у фінансовому менеджменті, його інформаційна база. Порівняльний аналіз американської, європейської, японської та інших шкіл фінансового менеджменту. Модель максимізації прибутку, модель мінімізації трансакційних витрат. Модель максимізації обсягів продажу. Модель максимізації темпів зростання підприємства. Модель забезпечення конкурентних переваг. Модель максимізації доданої вартості. Модель максимізації ринкової вартості підприємства. Застосування у сучасному фінансовому менеджменті підходів до забезпечення принципів сталого розвитку.
Лк1 "Сутність фінансового менеджменту. Основні етапи його становлення. Сучасні концепції та моделі фінансового менеджменту." (заочна)	Основні еволюційні етапи розвитку фінансового менеджменту. Внесок науковців та практиків у розвиток теоретичних та практичних положень фінансового менеджменту на різних етапах його розвитку. Об'єкти та суб'єкти управління у фінансовому менеджменті, його інформаційна база. Порівняльний аналіз американської, європейської, японської та інших шкіл фінансового менеджменту. Модель максимізації прибутку, модель мінімізації трансакційних витрат. Модель максимізації обсягів продажу. Модель максимізації темпів зростання підприємства. Модель забезпечення конкурентних переваг. Модель максимізації доданої вартості. Модель максимізації ринкової вартості підприємства.
СЗ1 "Важелі та інструменти, що складають механізм фінансового менеджменту. Внесок провідних науковців у становлення системи фінансового менеджменту на різних етапах розвитку" (денна)	Важелі та інструменти, що складають механізм фінансового менеджменту. Об'єкт та суб'єкт управління у фінансовому менеджменті. Презентація доповідей та обговорення внеску провідних науковців у становлення системи фінансового менеджменту на різних етапах. Сучасні школи фінансового менеджменту.

С31 "Важелі та інструменти, що складають механізм фінансового менеджменту. Внесок провідних науковців у становлення системи фінансового менеджменту на різних етапах. Сучасні концепції та моделі фінансового менеджменту." (заочна)

Важелі та інструменти, що складають механізм фінансового менеджменту. Об'єкт та суб'єкт управління у фінансовому менеджменті. Презентація доповідей та обговорення внеску провідних науковців у становлення системи фінансового менеджменту на різних етапах. Сучасні школи фінансового менеджменту. Сучасні концепції фінансового менеджменту. Основна мета діяльності суб'єкта підприємництва з позиції максимізації його ринкової вартості. Переваги та недоліки різних концепцій фінансового менеджменту. особливості застосування різних концепцій в сучасних умовах економічного устрою.

С32 "Сучасні концепції та моделі фінансового менеджменту" (денна)

Сучасні концепції фінансового менеджменту. Основна мета діяльності суб'єкта підприємництва з позиції максимізації його ринкової вартості. Переваги та недоліки різних концепцій фінансового менеджменту. особливості застосування різних концепцій в сучасних умовах економічного устрою. Роль управління фінансами у забезпеченні сталого розвитку.

Тема 2. Методичний інструментарій фінансового менеджменту

Лк2 "Методичний інструментарій фінансового менеджменту" (денна)

Базові поняття фінансової математики. Майбутня вартість грошових потоків. Поточна вартість грошових потоків. Схеми простих і складних позичкових процентів. Ефективна процентна ставка. Сутність та види ренти. Розрахунок майбутньої та теперішньої вартості фінансової ренти. Розрахунок параметрів фінансової ренти. Концепція обліку фактора інфляції в управлінні різними аспектами фінансової діяльності підприємства. Методичний інструментарій оцінки рівня фінансового ризику. Методичний інструментарій оцінки ліквідності.

Пр1 "Методичний інструментарій оцінки вартості грошей в часі з врахуванням факторів інфляції, ризику, ліквідності. Рентні платежі та їх аналіз"

Розв'язання практичних задач щодо оцінювання вартості грошей в часі. Компаудингування та дисконтування капіталу. Розрахунок суми процентів за період, майбутньої та поточної вартості кредиту. Розв'язання практичних задач щодо формування реальної процентної ставки з врахуванням фактора інфляції на основі моделі Фішера. Визначення індексу інфляції, майбутню вартість вкладу з врахуванням фактора інфляції. Майбутня вартість акцій з врахуванням фактора ризику. Визначення коефіцієнту доходності, необхідного рівня доходності та майбутньої вартості інструмента інвестування з врахуванням фактора ліквідності. Визначення ефективної ставки складних процентів. Розв'язання задач на ренти з нарахуванням процентів один раз в році, декілька раз в році (m раз) і з безперервним нарахуванням.

Тема 3. Управління активами суб'єктів підприємництва

Лк2 "Особливості управління необоротними та оборотними активами" (заочна)

Класифікація активів підприємства з позиції фінансового менеджменту. Формування активів підприємства на різних стадіях його життєвого циклу. Основні завдання управління необоротними та оборотними активами. Підвищення ефективності управління необоротними активами. Принципи управління оборотними активами. Моделі фінансування оборотних активів. Методи управління запасами. Розроблення оптимальної політики управління запасами. Модель Уілсона. Система управління запасами з фіксованою величиною запасу. Система управління запасами з фіксованим інтервалом часу між поставками. Порівняння основних систем управління запасами. Основні напрями політики управління дебіторською заборгованістю. Фактори впливу на обсяги дебіторської заборгованості. Особливості кредитування дебіторів підприємства. Напрямки кредитної політики підприємства. Методи рефінансування дебіторської заборгованості. Особливості управління грошовими активами підприємства. Оптимізація обсягу грошових активів. Моделі Баумоля, Міллера-Орра, Стоуна. Сутність фінансових інвестицій підприємства. Форми фінансового інвестування з позиції фінансового менеджменту Сучасні підходи до управління фінансовими інвестиціями підприємства. Управління портфелем фінансових інвестицій підприємства. Види інвестиційних портфелів. Основні принципи їх формування. Сучасна портфельна теорія. Алгоритм побудови кривої ефективності для портфеля з двох цінних паперів.

Лк3 "Загальні підходи до управління необоротними та оборотними активами. Управління запасами" (денна)

Класифікація активів підприємства з позиції фінансового менеджменту. Формування активів підприємства на різних стадіях його життєвого циклу. Основні завдання управління необоротними та оборотними активами. Підвищення ефективності управління необоротними активами. Формування необоротних активів з дотриманням екологічних та природохоронних вимог. Принципи управління оборотними активами. Моделі фінансування оборотних активів. Методи управління запасами. Розроблення оптимальної політики управління запасами. Модель Уілсона. Система управління запасами з фіксованою величиною запасу. Система управління запасами з фіксованим інтервалом часу між поставками. Порівняння основних систем управління запасами.

Лк4 "Управління дебіторською заборгованістю, грошовими активами та фінансовими інвестиціями суб'єктів підприємництва" (денна)

Основні напрями політики управління дебіторською заборгованістю. Фактори впливу на обсяги дебіторської заборгованості. Особливості кредитування дебіторів підприємства. Напрямки кредитної політики підприємства. Методи рефінансування дебіторської заборгованості. Особливості управління грошовими активами підприємства. Оптимізація обсягу грошових активів. Моделі Баумоля, Міллера-Орра, Стоуна. Сутність фінансових інвестицій підприємства. Форми фінансового інвестування з позиції фінансового менеджменту Сучасні підходи до управління фінансовими інвестиціями підприємства. Управління портфелем фінансових інвестицій підприємства. Види інвестиційних портфелів. Основні принципи їх формування. Сучасна портфельна теорія. Алгоритм побудови кривої ефективності для портфеля з двох цінних паперів.

Пр2 "Практичні підходи до управління необоротними та оборотними активами. Управління запасами суб'єктів підприємництва" (денна)

Проведення аналізу стану необоротних активів на основі фінансової звітності реальних підприємств. Визначення показників майнового стану підприємства, фондовіддачі, фондоемності. Аналіз амортизаційної політики підприємства. Формулювання висновків та рекомендацій на основі проведеного аналізу. Аналіз стану оборотних активів реального підприємства. Розв'язання практичних задач та кейсів щодо управління запасами суб'єктів підприємництва. Використовуючи модель економічного розміру замовлення (EOQ), розрахувати оптимальний розмір замовлення для підприємства. Змодельовати систему управління запасами на підприємстві (наприклад, використовуючи модель ABC або XYZ-аналіз). Розрахувати, як оптимізація виробничих запасів вплине на показники ліквідності, обіговості активів та прибутковості підприємства.

Пр2 "Практичні підходи до управління оборотними активами" (заочна)

Розв'язання практичних задач та кейсів щодо управління запасами на підприємстві. Провести аналіз структури оборотних активів певного підприємства за певний період. Використовуючи модель економічного розміру замовлення (EOQ), розрахувати оптимальний розмір замовлення для підприємства. Змодельовати систему управління запасами на підприємстві (наприклад, використовуючи модель ABC або XYZ-аналіз). Розрахувати, як оптимізація виробничих запасів вплине на показники ліквідності, обіговості активів та прибутковості підприємства. Розв'язання практичних завдань та кейсів щодо управління дебіторською заборгованістю, обліку векселів, визначення оптимальних термінів скорочення дебіторської заборгованості. Провести аналіз кредитоспроможності клієнтів підприємства на основі фінансової звітності. Провести аналіз структури дебіторської заборгованості підприємства, визначити, яка частина заборгованості є простроченою, та розробити стратегії для її зниження. Визначити середній період обігу дебіторської заборгованості на підприємстві та запропонувати заходи щодо його оптимізації. Розв'язання практичних задач та кейсів щодо використання методів управління грошовими коштами. Застосування моделей Баумоля та Міллера-Орра. Провести порівняльний аналіз моделей Баумоля та Міллера-Орра на прикладі конкретного підприємства, визначити, яка з моделей більш підходить для управління грошовими активами в умовах нестабільного ринку.

Пр3 "Практичні підходи до управління дебіторською заборгованістю та грошовими активами" (денна)

Розв'язання практичних завдань та кейсів щодо управління дебіторською заборгованістю, обліку векселів, визначення оптимальних термінів скорочення дебіторської заборгованості. Провести аналіз кредитоспроможності клієнтів підприємства на основі фінансової звітності. Провести аналіз структури дебіторської заборгованості підприємства, визначити, яка частина заборгованості є простроченою, та розробити стратегії для її зниження. Визначити середній період обігу дебіторської заборгованості на підприємстві та запропонувати заходи щодо його оптимізації. Розв'язання практичних задач та кейсів щодо використання методів управління грошовими активами. Застосування моделей Баумоля та Міллера-Орра. Провести порівняльний аналіз моделей Баумоля та Міллера-Орра на прикладі конкретного підприємства, визначити, яка з моделей більш підходить для управління грошовими активами в умовах нестабільного ринку.

Пр3 "Практичні підходи до управління фінансовими інвестиціями. Формування інвестиційного портфелю" (заочна)

Практичні завдання щодо формування оптимального портфеля на основі реальних даних підприємств. Провести аналіз ризиків та доходності різних фінансових активів (акції, облігації, фонди тощо). На основі заданих параметрів (рівень ризику, бажана доходність, горизонт інвестування), сформувати інвестиційний портфель з різних фінансових активів. Обґрунтувати свій вибір активів та пропорції розподілу в портфелі. Використати модель Марковіца для оптимізації портфеля, тобто знайти таку комбінацію активів, яка максимізує доходність при заданому рівні ризику.

Пр4 "Практичні підходи до управління фінансовими інвестиціями. Цифрові технології та інструменти формування оптимального інвестиційного портфелю" (денна)

Практичні завдання щодо формування оптимального портфеля на основі реальних даних підприємств (сайт Investing.com) за допомогою можливостей редактора Excel. Провести аналіз ризиків та доходності різних фінансових активів (акції, облігації, фонди тощо). На основі заданих параметрів (рівень ризику, бажана доходність, горизонт інвестування), сформувати інвестиційний портфель з різних фінансових активів. Обґрунтувати свій вибір активів та пропорції розподілу в портфелі. Використати модель Марковіца для оптимізації портфеля, тобто знайти таку комбінацію активів, яка максимізує доходність при заданому рівні ризику.

Тема 4. Управління капіталом суб'єктів підприємництва

Лк3 "Управління власним та позиковим капіталом підприємства. Вартість капіталу." (заочна)

Сутність фінансування та складові капіталу підприємства. Формування та управління складовими власного капіталу. Дивідендна політика підприємства. Управління залученням позикового капіталу через емісію цінних паперів. Управління залученням банківського кредиту. Управління залученням небанківського кредиту (комерційний кредит). Оцінка середньозваженої вартості капіталу підприємства. Сутність та основні підходи до оптимізації структури капіталу.

Лк5 "Принципи управління капіталом суб'єктів підприємництва. Управління власним капіталом." (денна)

Сутність фінансування та складові капіталу підприємства. Мета та завдання управління капіталом підприємства. Джерела формування капіталу підприємства. Формування та управління складовими власного капіталу. Шляхи та джерела збільшення статутного капіталу акціонерного товариства. Регулювання курсової вартості акцій. Дивідендна політика підприємства.

Лк6 "Управління позиковим капіталом підприємства. Середньозважена вартість капіталу" (денна)

Управління залученням позикового капіталу через емісію цінних паперів. Управління залученням банківського кредиту. Управління залученням небанківського кредиту (комерційний кредит). Ефект фінансового важеля. Управління структурою капіталу підприємства. Оцінка середньозваженої вартості капіталу підприємства. Сутність та основні підходи до оптимізації структури капіталу.

Пр4 "Вирішення практичних завдань, щодо управління власним та позиковим капіталом підприємства" (заочна)

Розв'язання кейсів та практичних завдань з питань оптимізації структури капіталу на основі мінімізації вартості джерел його залучення. Вирішення практичних завдань, щодо оцінки ефективності залучення позикового капіталу через емісію цінних паперів, банківського капіталу, небанківського кредиту. Розв'язання задач та кейсів щодо визначення вартості капіталу з різних джерел його формування. Розрахунок середньозваженої вартості капіталу.

Пр5 "Практичні підходи до управління власним капіталом" (денна)

Провести аналіз структури власного капіталу підприємства. Визначити частку статутного капіталу, нерозподіленого прибутку, резервного капіталу та інших складових власного капіталу, а також зробити висновки про фінансову стійкість підприємства. Розробити стратегію розподілу чистого прибутку підприємства, враховуючи потреби в реінвестуванні, виплати дивідендів, поповнення резервів та інших потреб. Обґрунтувати свої пропозиції з урахуванням фінансового стану підприємства та його стратегічних цілей.

Пр6 "Практичні підходи до управління позиковим капіталом" (денна)

Розв'язання кейсів та практичних завдань з питань визначення позикових джерел формування капіталу підприємства. Вирішення практичних завдань, щодо оцінки ефективності залучення позикового капіталу через емісію облігацій, банківського капіталу, небанківського кредиту.

Пр7 "Оцінка вартості капіталу з різних джерел його формування. Визначення середньозваженої вартості капіталу" (денна)

Розв'язання задач та кейсів щодо визначення вартості капіталу з різних джерел його формування. Розрахунок середньозваженої вартості капіталу. Розв'язання практичних кейсів щодо оцінки вартості капіталу з різних джерел його формування. Розрахунок середньозваженої вартості капіталу в інвестиційному аналізі. Оптимізація структури капіталу. Розрахунок середньозваженої вартості капіталу в інвестиційному аналізі. Оптимізація структури капіталу на основі показника WACC.

Тема 5. Управління грошовими потоками суб'єктів підприємництва

Лк7 "Сутність грошового потоку, критерії класифікації та види грошових потоків. Принципи управління грошовими потоками. Аналіз грошових потоків." (денна)

Підходи до визначення грошового потоку. Схема грошових потоків за категоріями балансу. Критерії класифікації та види грошових потоків. Зміст і завдання управління вхідними грошовими потоками. Взаємозв'язок об'єктів управління грошовими потоками. Етапи управління грошовими потоками за функціональним розподілом. Основні показники, що характеризують процес надходження та використання грошових коштів, та їх взаємозв'язок з основними економічними категоріями, які визначають фінансовий стан та результати діяльності підприємства. Показники якості грошових потоків підприємства; показники результативності використання грошових коштів; показники ліквідності та платоспроможності, що розраховуються на базі грошових потоків.

Пр8 "Практичні підходи до формування грошових потоків суб'єктів підприємництва" (денна)

Проаналізувати структуру грошових потоків підприємства (операційні, інвестиційні, фінансові). Оцінити баланс між надходженнями та витратами і зробити висновки щодо стійкості грошових потоків. Використовуючи історичні дані, скласти прогноз грошових потоків підприємства на наступний рік. Врахувати сезонні коливання, плановані інвестиції та можливі зміни в ринкових умовах.

Пр9 "Практичні підходи до аналізу грошових потоків суб'єктів підприємництва" (денна)

Провести аналіз операційних грошових потоків підприємства, виявити основні джерела надходжень та витрат, а також оцінити їх вплив на загальний фінансовий стан підприємства. Розрахувати чистий операційний грошовий потік та зробити висновки щодо ефективності операційної діяльності. Проаналізувати інвестиційні грошові потоки підприємства, визначити ключові напрями інвестицій та оцінити їх ефективність. Провести аналіз фінансових грошових потоків підприємства, включаючи надходження та витрати, пов'язані з фінансовою діяльністю (наприклад, залучення кредитів, виплата дивідендів). Проаналізувати співвідношення між операційними, інвестиційними та фінансовими грошовими потоками на підприємстві, визначити, які з них є основними джерелами грошових надходжень та витрат, і зробити висновки про збалансованість грошових потоків.

Тема 6. Управління ризиками у фінансовому менеджменті

Лк4 "Управління фінансовими, операційними та інвестиційними ризиками" (заочна)

Система основних факторів, що здійснюють вплив на рівень фінансових ризиків підприємства. Класифікація ризиків у фінансовому менеджменті. Методи оцінювання фінансових ризиків. Механізм оцінки витрат та рівень впливу на операційні доходи та загрози підприємства. Класифікація витрат підприємства. Визначення рівня операційного ризику діяльності підприємства за допомогою операційного аналізу. Основні елементи операційного аналізу. Поглиблений операційний аналіз. Методичний інструментарій оцінки рівня ризику окремих реальних інвестиційних проектів. Загальний рівень ризику підприємства у фінансовому менеджменті. Критерії вибору варіантів зниження загального ризику, що пов'язаний з підприємством. Критерії, що використовуються при управлінні ризиками в умовах невизначеності. Система внутрішнього механізму нейтралізації фінансових ризиків підприємства. Критерії прийняття фінансових рішень відповідно до рівня ризику.

Лк8 "Сутність фінансових ризиків та їх класифікація. Управління фінансовими ризиками. Управління операційними ризиками. Управління інвестиційними ризиками" (денна)

Система основних факторів, що здійснюють вплив на рівень фінансових ризиків підприємства. Класифікація ризиків у фінансовому менеджменті. Зовнішній (систематичний) ризик. Внутрішній (несистематичний) ризик. Прогнозовані та непрогнозовані фінансові ризики. Завдання управління фінансовими ризиками. Принципи управління фінансовими ризиками. Методи оцінки фінансових ризиків. Механізм оцінки витрат та рівень впливу на операційні доходи та загрози підприємства. Класифікація витрат підприємства. Визначення рівня операційного ризику діяльності підприємства за допомогою операційного аналізу. Основні елементи операційного аналізу. Поглиблений операційний аналіз. Методичний інструментарій оцінки рівня ризику окремих реальних інвестиційних проектів.

Лк9 "Оцінка сукупного ризику діяльності підприємства. Управління ризиками в умовах невизначеності. Методи нейтралізації фінансових ризиків" (денна)

Загальний рівень ризику підприємства у фінансовому менеджменті. Критерії вибору варіантів зниження загального ризику, що пов'язаний з підприємством. Критерії, що використовуються при управлінні ризиками в умовах невизначеності. Система внутрішнього механізму нейтралізації фінансових ризиків підприємства. Критерії прийняття фінансових рішень відповідно до рівня ризику.

Пр5 "Практичні підходи до управління фінансовими, операційними та інвестиційними ризиками" (заочна)

Методи диференціації витрат на змінну та постійну складові. Мінімаксий метод. Використання розрахунків операційного важеля. Вивчення взаємозв'язку витрат, обсягу продажу та чистого прибутку. Визначення порогу рентабельності: графічний та аналітичний способи. Розрахунок запасу фінансової міцності. Використання в практичних розрахунках інвестиційних проектів методу аналізу чутливості проекту, методу аналізу сценаріїв проекту, методу «дерева рішень» або «дерева ймовірності», методу імітаційного моделювання (метод Монте-Карло). Визначення взаємозв'язку між підприємницьким та фінансовим ризиком. Застосування в розрахунках критеріїв, що використовуються при управлінні ризиками в умовах невизначеності (критерій Вальда, критерій «максимакса», критерій «максимакса» і «максиміна», критерій Гурвіца, критерій Севіджа.

Пр10 "Практичні підходи до управління операційними ризиками" (денна)

Методи диференціації витрат на змінну та постійну складові. Мінімаксий метод. Використання розрахунків операційного важеля. Вивчення взаємозв'язку витрат, обсягу продажу та чистого прибутку. Визначення порогу рентабельності: графічний та аналітичний способи. Розрахунок запасу фінансової міцності.

Пр11 "Практичні підходи до управління інвестиційними ризиками" (денна)

Використання в практичних розрахунках інвестиційних проектів методу аналізу чутливості проекту, методу аналізу сценаріїв проекту, методу «дерева рішень» або «дерева ймовірності», методу імітаційного моделювання (метод Монте-Карло).

Пр12 "Практичні підходи до оцінювання сукупного ризику та управління ризиками в умовах невизначеності" (денна)

Визначення взаємозв'язку між підприємницьким та фінансовим ризиком. Застосування в розрахунках критеріїв, що використовуються при управлінні ризиками в умовах невизначеності (критерій Вальда, критерій «максимакса», критерій «максимакса» і «максиміна», критерій Гурвіца, критерій Севіджа.

С33 "Сутність фінансових ризиків та їх класифікація. Управління фінансовими ризиками." (денна)

Обговорення основних підходів до класифікації ризиків, приклади для кожного типу. Операційний ризик. Кредитний ризик. Ринковий ризик. Ліквідний ризик. Ризик процентної ставки. Валютний ризик. Ідентифікація ризиків. Обговорення методів виявлення ризиків на підприємстві. Оцінка ризиків. Методи кількісної та якісної оцінки фінансових ризиків. Обговорити можливі методи зменшення та нейтралізації фінансових ризиків.

Тема 7. Вартісно-орієнтоване управління бізнесом з урахуванням ESG принципів

Лк5 "Сутність та основні концепції вартісно-орієнтованого управління бізнесом (VBM).Методологічні та методичні підходи до оцінювання вартості бізнесу" (заочна)

Сутність вартісно-орієнтованого управління (VBM – ValueBased Management). Стейкхолдерська концепція вартісно-орієнтованого управління підприємством. Сучасні теоретичні концепції управління вартістю бізнесу. Концепція А. Дамодарана. Модель "Пентагон" McKinsey. Підхід Кірана Уолша. Вартісно-орієнтовані показники, що можна класифікувати як відносні (ROI, ROIC, RONA, CFROI та інші) та абсолютні (EVA, MVA, SVA та інші). Методичні підходи до оцінки вартості бізнесу. Сучасні принципи та стандарти оцінки. Сутність дохідного підходу в оцінюванні вартості бізнесу. Метод дисконтування грошових потоків. метод капіталізації доходів. Особливості застосування витратного та порівняльного підходу в оцінюванні вартості бізнесу. Врахування ESG принципів у вартісно-орієнтованому управлінні бізнесом.

Лк10 "Сутність та основні концепції вартісно-орієнтованого управління бізнесом (VBM) з урахуванням ESG принципів" (денна)

Сутність вартісно-орієнтованого управління (VBM – ValueBased Management). Стейкхолдерська концепція вартісно-орієнтованого управління підприємством. Сучасні теоретичні концепції управління вартістю бізнесу. Концепція А. Дамодарана. Модель "Пентагон" McKinsey. Підхід Кірана Уолша. Вартісно-орієнтовані показники, що можна класифікувати як відносні (ROI, ROIC, RONA, CFROI та інші) та абсолютні (EVA, MVA, SVA та інші). Врахування ESG принципів у вартісно-орієнтованому управлінні бізнесом.

Лк11 "Методичні підходи до оцінювання вартості бізнесу." (денна)

Необхідність, завдання і принципи оцінки вартості бізнесу. Принципи, яких слід дотримуватися при здійсненні оцінки вартості бізнесу. Дохідний підхід в оцінці вартості бізнесу. Особливості застосування витратного та порівняльного підходу в оцінюванні вартості бізнесу. Врахування ESG принципів у вартісно-орієнтованому управлінні бізнесом.

Пр6 "Практичне оцінювання вартості бізнесу за дохідним, витратним та ринковим підходом" (заочна)

Розв'язання практичних кейсів, щодо застосування дохідного, витратного та ринкового підходу в оцінюванні вартості бізнесу. Провести оцінку вартості бізнесу за дохідним, витратним та ринковим підходами, порівняти результати та зробити висновки про найбільш прийнятний метод для даного підприємства. Обґрунтувати вибір підходу та вказати на можливі причини відхилень у результатах.

Пр13 "Практичні підходи до визначення вартісно-орієнтованих показників" (денна)

Аналіз динаміки показників ринкової вартості провідних світових компаній (сайт Investing.com) .Проведення практичних розрахунків на умовних та реальних прикладах, щодо визначення вартісно-орієнтованих показників (ROI, ROIC, RONA, CFROI, EVA, MVA, SVA та інші). Аналіз впливу на вартісні показники вимог до суспільної цінності бізнесу та ESG принципів.

Пр14 "Практичне оцінювання вартості бізнесу за дохідним, витратним та ринковим підходом" (денна)

Розв'язання практичних кейсів, щодо застосування дохідного, витратного та ринкового підходу в оцінюванні вартості бізнесу. Провести оцінку вартості бізнесу за дохідним, витратним та ринковим підходами, порівняти результати та зробити висновки про найбільш прийнятний метод для даного підприємства. Обґрунтувати вибір підходу та вказати на можливі причини відхилень у результатах.

Тема 8. Антикризовий фінансовий менеджмент

Лк12 "Поняття антикризового менеджменту. Діагностика фінансової кризи суб'єкта підприємництва" (денна)

Сутність, мета та основні завдання антикризового менеджменту. Основні принципи та функції антикризового менеджменту. Склад основних елементів механізму антикризового фінансового управління. Антикризова діагностика: сутнісні детермінанти, складники, функції та принципи. Роль фінансового аналізу в антикризовому менеджменті підприємства. Традиційні підходи до оцінки загрози фінансової кризи на підприємстві. Система раннього попередження і реагування: зміст, призначення та організація. Прогнозування банкрутства на основі однофакторного дискримінантного аналізу. Багатофакторний дискримінантний аналіз. Основні етапи процесу антикризового менеджменту та їх характеристика.

Пр15 "Діагностика фінансової кризи підприємства" (денна)

Прогнозування банкрутства на основі однофакторного дискримінантного аналізу (модель Бівера, Вайбеля). Багатофакторний дискримінантний аналіз (модель Альїмна, Ліса, Таффлера і Тішоу, Терещенка О. та ін.). Вирішення задач за темою. Презентація та захист індивідуальних завдань.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекційне навчання
МН2	Кейс-орієнтоване навчання
МН3	Самостійне навчання
МН4	Навчання на основі досліджень (RBL)
МН5	Проблемне навчання

Лекційне навчання забезпечує засвоєння теоретичних засад і сучасних концепцій фінансового менеджменту та формує здатність до їх критичного аналізу й обґрунтування рішень (РН1, РН2, РН5), розвиваючи аналітичне і системне мислення. Кейс-орієнтоване навчання через аналіз практичних ситуацій сприяє формуванню навичок прийняття рішень і моделювання альтернатив у сфері фінансів (РН3, РН4, РН6, РН8) та розвиває критичне мислення і командну роботу. Самостійне навчання забезпечує поглиблення знань і практичних навичок через виконання аналітичних завдань (РН2, РН3, РН9, РН10) і формує самоорганізацію та інформаційну грамотність. Навчання на основі досліджень (RBL) спрямоване на аналіз даних і моделювання фінансових рішень (РН3, РН7, РН9) та розвиває

дослідницькі й інноваційні навички. Проблемне навчання через вирішення складних фінансових ситуацій формує здатність до обґрунтованих рішень в умовах невизначеності (РН1, РН6, РН8) і розвиває креативність та комунікацію.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Проблемно-орієнтовані лекції, інтерактивні лекції з елементами дискусії, аналіз практичних прикладів і демонстрація розрахунків
НД2	Робота з кейсами, аналіз управлінських ситуацій, групове обговорення та прийняття рішень, презентація результатів кейсів
НД3	Опрацювання наукових і навчальних джерел, виконання розрахунково-аналітичних завдань, самостійна підготовка до занять
НД4	Виконання аналітичних досліджень, робота з фінансовими даними та їх інтерпретація, побудова фінансових моделей, підготовка аналітичних звітів і презентацій
НД5	Постановка та вирішення проблемних завдань, моделювання управлінських рішень у складних ситуаціях
НД6	Підготовка курсової роботи

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$21 \leq RD < 59$
Можливе одноразове повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 20$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Обговорення та самокорекція виконаної роботи студентами	Виконання студентами завдань	Протягом семестру	Усні коментарі щодо отриманих результатів, листування на платформі MIX та в месенджерах

МФО2 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Перевірка засвоєння лекційного матеріалу, питань, що зазначені для самостійного вивчення	Протягом семестру	Усні коментарі щодо отриманих результатів, листування на платформі МІХ та в месенджерах
МФО3 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань	Перевірка отриманих результатів під час виконання практичних завдань	Протягом семестру	Усні коментарі щодо отриманих результатів, листування на платформі МІХ та в месенджерах
МФО4 Надання зворотного зв'язку про результати перевірки виконання індивідуальних завдань здобувачем	Перевірка результатів виконання індивідуального розрахунково-аналітичного завдання та курсової роботи.	14 тиждень	Усні коментарі щодо результатів виконання студентами індивідуального розрахунково-аналітичного завдання та курсової роботи, листування на платформі МІХ та в месенджерах

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Тестові завдання за результатами вивчення матеріалів тем 1-8	Після кожної теми студенти виконують тестові завдання	Протягом навчання	Платформа МІХ
МСО2 Виконання індивідуального розрахунково-аналітичного завдання	звіт та захист індивідуального завдання	14 тиждень	Усні коментарі щодо отриманих результатів, листування на платформі МІХ та в месенджерах
МСО3 Виконання практичних кейсів щодо прийняття рішень з управління активами, капіталом на основі аналізу фінансової звітності реальних суб'єктів господарювання	На основі аналізу фінансової звітності реальних суб'єктів господарювання здобувачі формують стратегічні та оперативні рішення щодо управління фінансами.	Під час освоєння тем 3,4	Платформа МІХ

МСО4 Підсумковий контроль: екзамен	Підсумкове тестування у вигляді тестового контролю за різнорівневими завданнями	17 тиждень	Платформа МІХ
МСО5 Написання та захист курсової роботи	Захист курсової роботи	14 тиждень	Усні коментарі щодо результатів захисту, листування на платформі МІХ та в месенджерах, МЕЕТ

Контрольні заходи:

		Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення		100 балів	
МСО1. Тестові завдання за результатами вивчення матеріалів тем 1-8		40	
	8x5	40	Ні
МСО2. Виконання індивідуального розрахунково-аналітичного завдання		10	
		10	Ні
МСО3. Виконання практичних кейсів щодо прийняття рішень з управління активами, капіталом на основі аналізу фінансової звітності реальних суб'єктів господарювання		10	
	2x5	10	Ні
МСО4. Підсумковий контроль: екзамен		40	
		40	Ні

Курсова робота:

		Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення		100 балів	
МСО5. Написання та захист курсової роботи		100	
		100	Ні

Всього за результатами сумативного оцінювання під час навчальних занять студент може отримати 60 балів. Форма підсумкового контролю - іспит (40 балів). В рамках вивчення

дисципліни "Фінансовий менеджмент" існує можливість перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що підтверджується відповідним документом (сертифікатом, дипломом, свідоцтвом тощо,) який дозволяє однозначно ідентифікувати особу здобувача і засвідчує результати його участі у певному освітньому заході неформальної освіти.

Регламент оцінювання курсової роботи: а) виконання розділів курсової роботи – 40 балів: 1-й розділ – 10 балів; 2-й розділ – 30 балів; Бали за відповідними розділами нараховуються в залежності від своєчасності та якості виконання матеріалу. б) якість оформлення роботи – 5 балів. в) захист курсової роботи – 55 балів: – доповідь (презентація) студента за результатами роботи – 5 балів; – відповіді на запитання комісії – 50 балів; При оцінюванні КР, яка була виконана з порушенням без поважної причини термінів здачі (тобто після 14-го тижня), залікова кількість балів множиться на коефіцієнт 0,8.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
ЗН2	Цифрові платформи для отримання, обробки та візуалізації фінансових даних (Investing.com, SMIDA, MS Excel)
ЗН3	Бібліотечні фонди
ЗН4	Власні мобільні пристрої (смартфони, планшети, ноутбуки, тощо)
ЗН5	Програмне забезпечення для підтримки дистанційного навчання

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Жигалкевич Ж.М., Кам'янська О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с. https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/ca819830-66f0-4152-9e27-1eb3651fe9fc/content
2	Захаркін, О. О. 5526 Методичні вказівки до практичних (семінарських) занять із дисципліни "Фінансовий менеджмент" [Електронний ресурс] : для студ. спец. 072 "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок" усіх форм навчання / О. О. Захаркін, Л. С. Захаркіна, Н. Г. Пігуль. — Суми : СумДУ, 2023. — 32 с
3	Захаркін, О. О. 5527 Методичні вказівки до організації самостійної роботи з дисципліни "Фінансовий менеджмент" [Електронний ресурс] : для студ. спец. 072 "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок" усіх форм навчання / О. О. Захаркін, Л. С. Захаркіна, Л. Б. Рябушка. — Суми : СумДУ, 2023. — 22 с.

4	Боронос, В. Г. Управління фінансовою санацією підприємств : підручник / В. Г. Боронос, І. Й. Плікус. — 2-ге вид., перероб. та доп. — Суми : СумДУ, 2022. — 459 с.
Допоміжна література	
1	4412 Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни "Фінансовий менеджмент" [Текст] : для студ. спец. 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" усіх форм навчання / О. О. Захаркін, Л. С. Захаркін. — Суми : СумДУ, 2018. — 31 с.
2	Журавльова, І. В. Фінансовий менеджмент і контролінг у сфері бізнесу [Електронний ресурс] : навч. посіб. / І. В. Журавльова, Н. В. Сабліна. — Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. — 174 с.
3	Квасовський, І. О. Фінансовий менеджмент [Електронний ресурс] : підручник / І. О. Квасовський, О. В. Кнейслер, О. Ю. Ніпіаліді ; за ред. О. В. Кнейслер. — Тернопіль : Економічна думка, 2018. — 478 с..
4	Oriekhova, K., Kendiukhov, O., Zakharkin, O., Solodovnik, O., Zakharkina, L., & Murovana, T. (2021). OPTIMIZATION MODELLING of ENGINEERING ENTERPRISES FINANCIAL SECURITY IMPROVEMENT. Journal of Applied Engineering Science, 19(4), 1065-1073. doi:10.5937/jaes0-30842 (Scopus, Q3)
6	Фінанси, банківська справа та страхування. Управління фінансами [Електронний ресурс] / П. О. Нікіфоров, О. М. Гладчук, Н. А. Бак та ін. ; за ред. : П. О. Нікіфорова, Н. А. Бак. — Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. — 336 с
8	Захаркін О.О., Захаркіна Л.С., Соломко Ю.О., Івницька К.С. Аналіз традиційних та інноваційних інструментів фінансування суб'єктів господарювання. Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. 2020. № 2. С. 55-64. DOI: 10.21272/ 1817-9215.2020.2-06.
9	Financial management strategies in emerging markets: A review of theoretical models and practical applications / Joseph Ozigi Basiru et al. Magna Scientia Advanced Research and Reviews. 2023. Vol. 7, no. 2. P. 123–140. URL: https://doi.org/10.30574/msarr.2023.7.2.0054
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
2	Масовий відкритий онлайн-курс «Фінансовий менеджмент» на платформі Prometheus. Режим доступу: https://edx.prometheus.org.ua/courses/NAUKMA/101/2014_T2/about
3	Масовий відкритий онлайн-курс «Financial Management» на платформі Coursera. Режим доступу: https://www.coursera.org/specializations/financial-management
4	Інформаційний портал "Мінфін". URL: https://minfin.com.ua/
5	Кодекс України з процедур банкрутства [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text
6	Закон України «Про фінансову реструктуризацію» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-19#Text

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Програма навчальної дисципліни	Усього годин	Навчальна робота, аудиторних годин				Самостійна робота здобувача вищої освіти за видами, годин					
			Усього, ауд. год.	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Усього, год.	Самостійне опрацювання матеріалу	Підготовка до практичних занять	Підготовка до лабораторних робіт	Підготовка до контрольних заходів	Виконання самостійних позааудиторних завдань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
денна форма навчання												
1	Теоретичні основи фінансового менеджменту	7.5	6	2	4	0	1.5	0.5	1	0	0	0
2	Методичний інструментарій фінансового менеджменту	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
3	Управління активами суб'єктів підприємництва	12.5	10	4	6	0	2.5	1	1.5	0	0	0
4	Управління капіталом суб'єктів підприємництва	12.5	10	4	6	0	2.5	1	1.5	0	0	0
5	Управління грошовими потоками суб'єктів підприємництва	7.5	6	2	4	0	1.5	0.5	1	0	0	0
6	Управління ризиками у фінансовому менеджменті	15	12	4	8	0	3	1	2	0	0	0
7	Вартісно-орієнтоване управління бізнесом з урахуванням ESG принципів	10	8	4	4	0	2	1	1	0	0	0
8	Антикризовий фінансовий менеджмент	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
Контрольні заходи												
1	екзамен	30	0	0	0	0	30	0	0	0	30	0
Індивідуальні завдання												
1	курсова робота	30	0	0	0	0	30	0	0	0	0	30
2	інші індивідуальні завдання	15	0	0	0	0	15	0	0	0	0	15
<i>Всього з навчальної дисципліни (денна форма навчання)</i>		<i>150</i>	<i>60</i>	<i>24</i>	<i>36</i>	<i>0</i>	<i>90</i>	<i>6</i>	<i>9</i>	<i>0</i>	<i>30</i>	<i>45</i>

№ з/п	Програма навчальної дисципліни	Усього годин	Навчальна робота, аудиторних годин				Самостійна робота здобувача вищої освіти за видами, годин					
			Усього, ауд. год.	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Усього, год.	Самостійне опрацювання матеріалу	Підготовка до практичних занять	Підготовка до лабораторних робіт	Підготовка до контрольних заходів	Виконання самостійних позааудиторних завдань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
заочна форма навчання												
1	Теоретичні основи фінансового менеджменту	7.5	4	2	2	0	3.5	3	0.5	0	0	0
2	Методичний інструментарій фінансового менеджменту	5	2	0	2	0	3	2.5	0.5	0	0	0
3	Управління активами суб'єктів підприємництва	12.5	6	2	4	0	6.5	5.5	1	0	0	0
4	Управління капіталом суб'єктів підприємництва	12.5	4	2	2	0	8.5	8	0.5	0	0	0
5	Управління грошовими потоками суб'єктів підприємництва	7.5	0	0	0	0	7.5	7.5	0	0	0	0
6	Управління ризиками у фінансовому менеджменті	15	4	2	2	0	11	10.5	0.5	0	0	0
7	Вартісно-орієнтоване управління бізнесом з урахуванням ESG принципів	10	4	2	2	0	6	5.5	0.5	0	0	0
8	Антикризовий фінансовий менеджмент	5	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0
Контрольні заходи												
1	екзамен	30	0	0	0	0	30	0	0	0	30	0
Індивідуальні завдання												
1	курсова робота	30	0	0	0	0	30	0	0	0	0	30
2	інші індивідуальні завдання	15	0	0	0	0	15	0	0	0	0	15
<i>Всього з навчальної дисципліни (заочна форма навчання)</i>		<i>150</i>	<i>24</i>	<i>10</i>	<i>14</i>	<i>0</i>	<i>126</i>	<i>47.5</i>	<i>3.5</i>	<i>0</i>	<i>30</i>	<i>45</i>